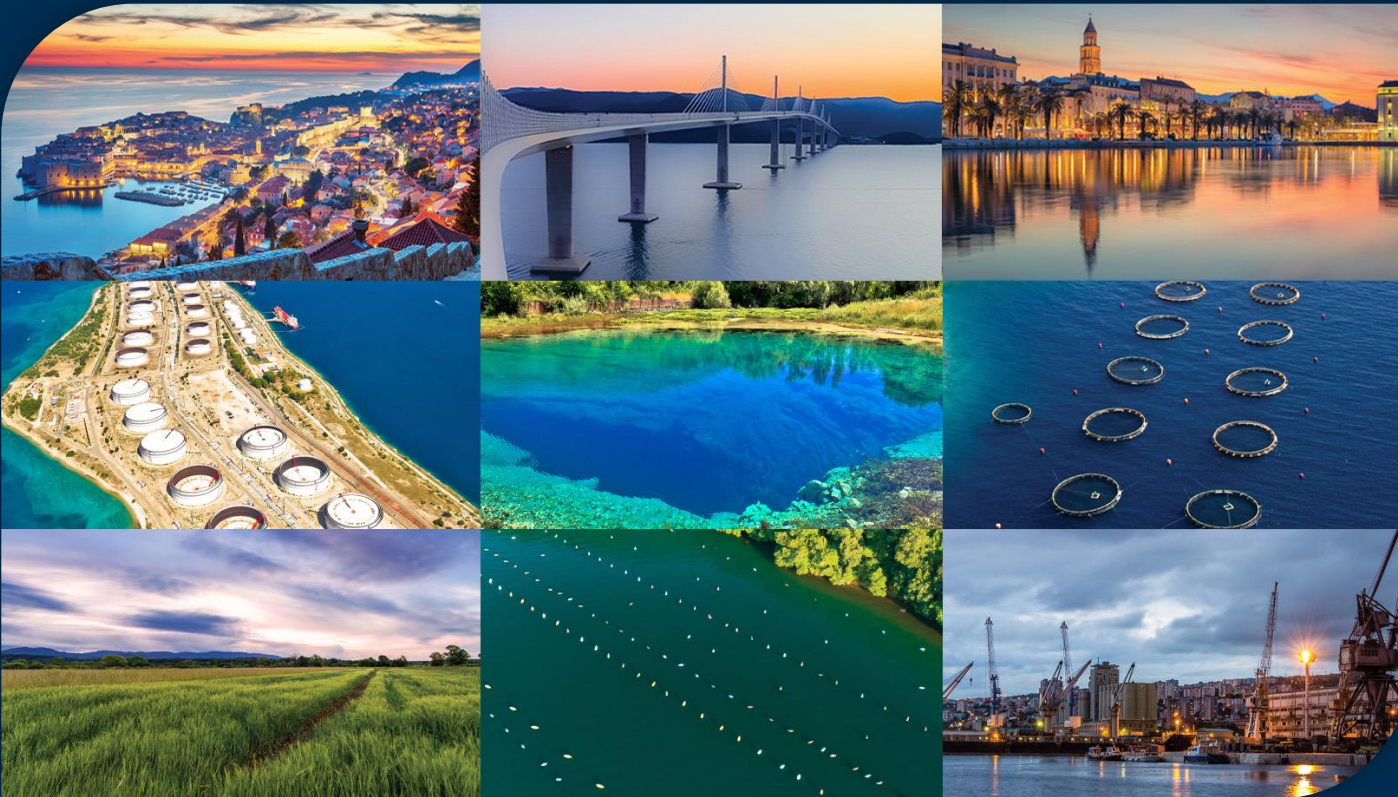

AmCham poslovni ručak
Globalni trendovi u ulaganjima – gdje je Hrvatska?

Uloga produktivnosti u razvoju Hrvatske

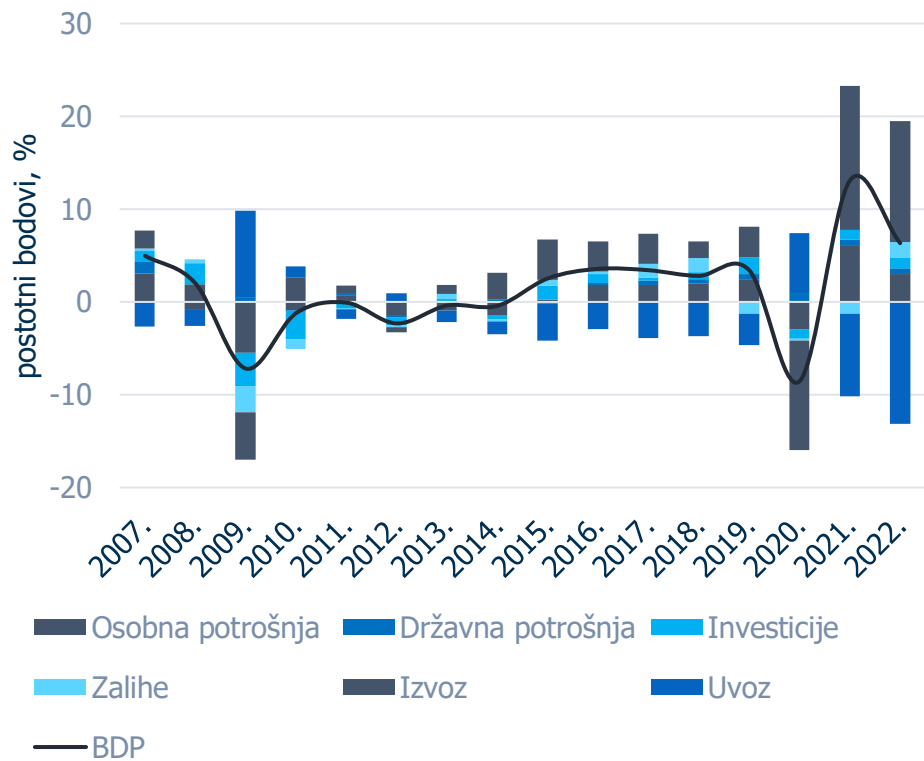
Zagreb, 10. listopada 2023.

Osnovni makroekonomski trendovi nakon pandemije COVID-19

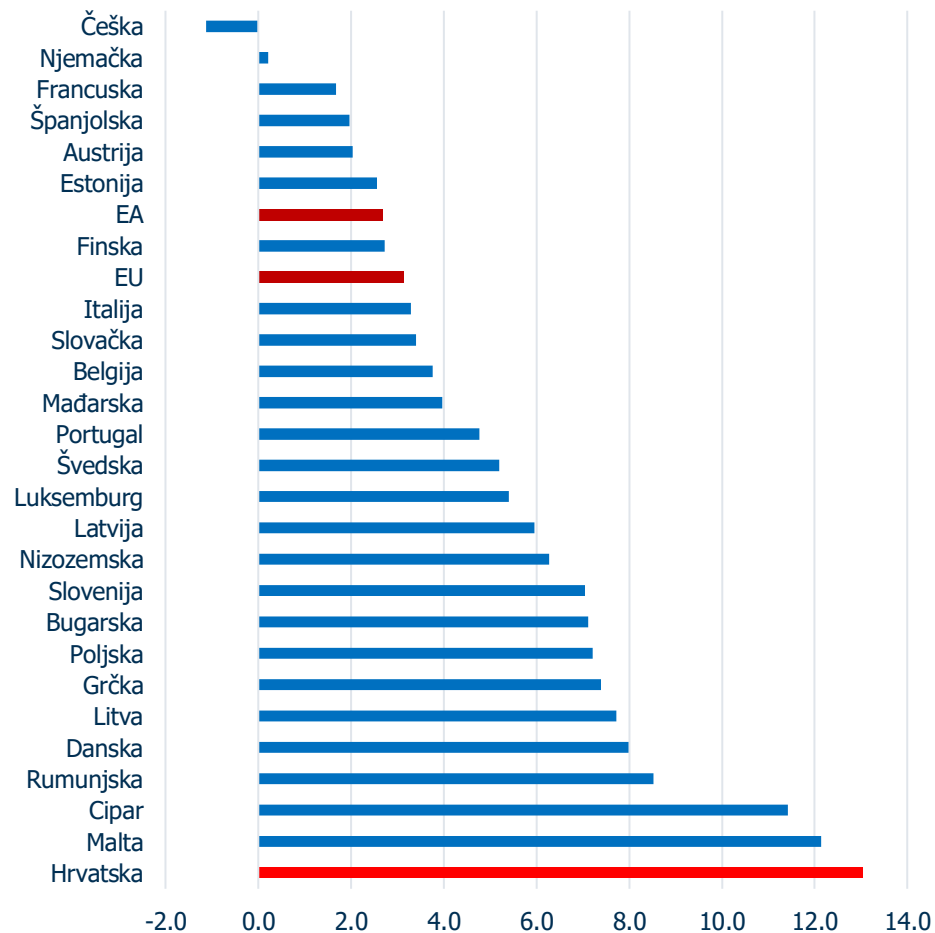
Razmjerno visok rast BDP-a u razdoblju nakon COVID-19 i ...

Doprinosi rastu BDP-a

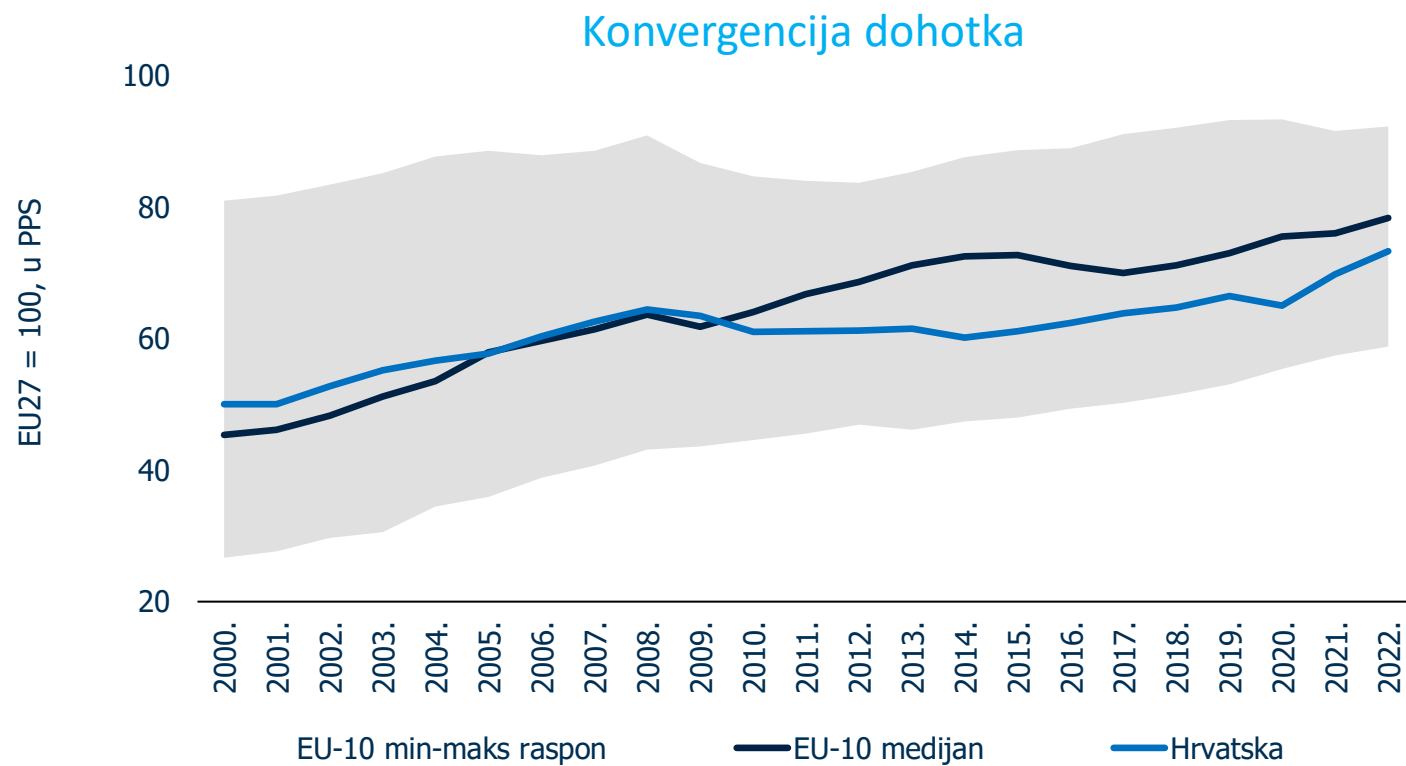

Izvor: DZS, Eurostat

Kumulativni rast BDP-a, 2023./2019.

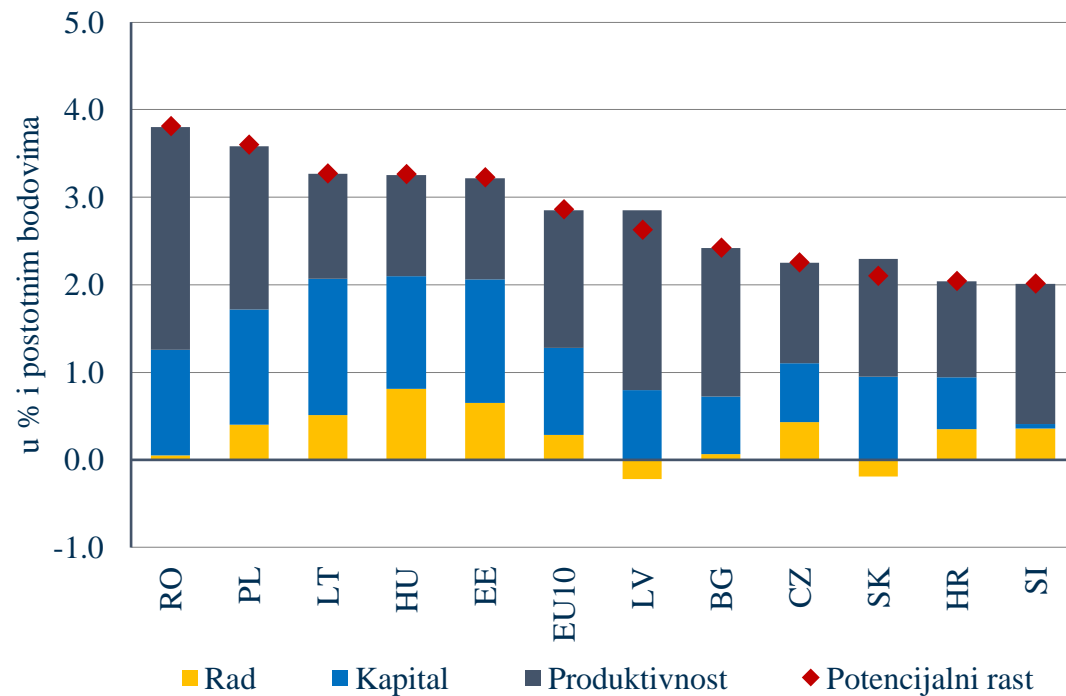

... ubrzanje konvergencije dohotka prema EU27 razini

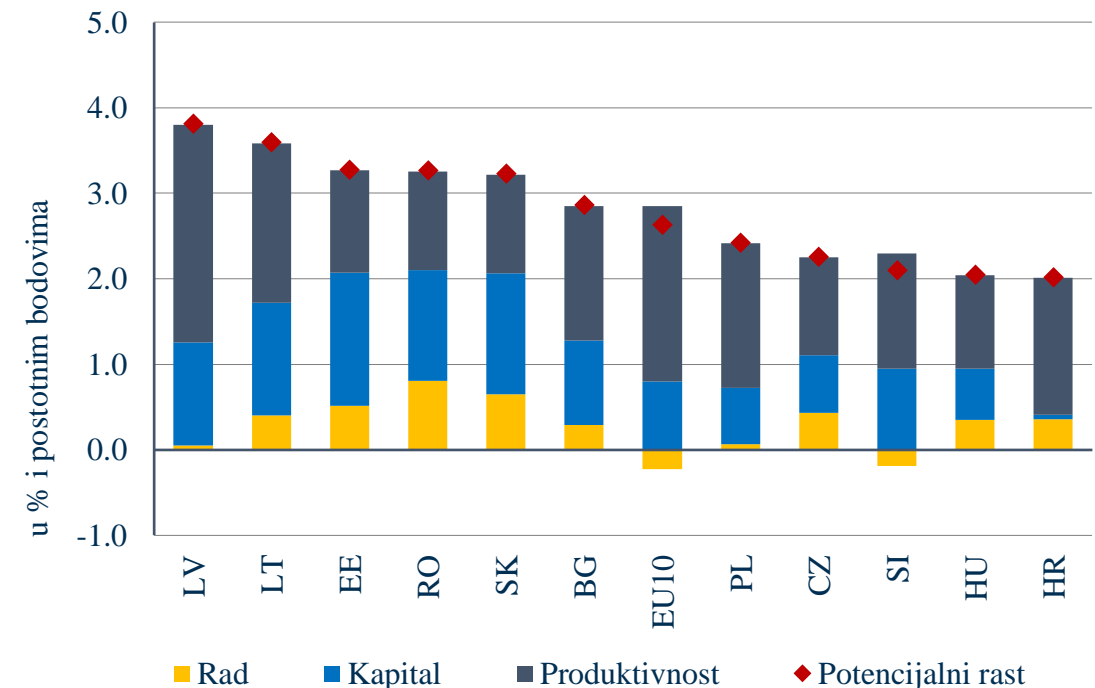
Izvor: Eurostat

No, potencijali rasta u dugom roku i dalje su niski, dijelom i zbog ...

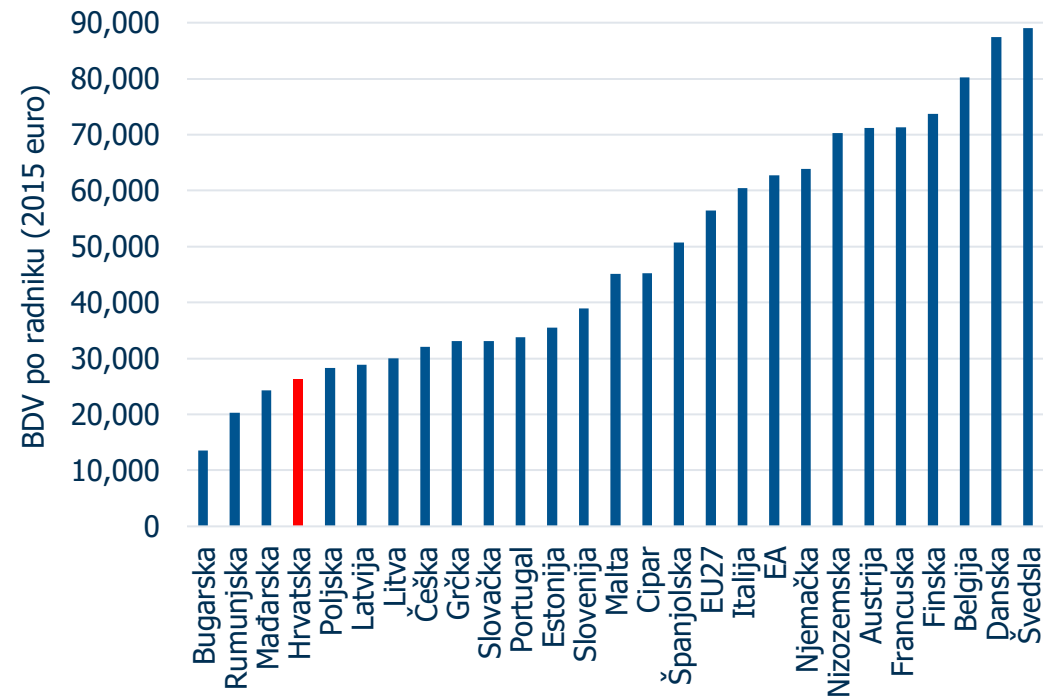
Prosjek 2015. - 2022.

Izvor: EK

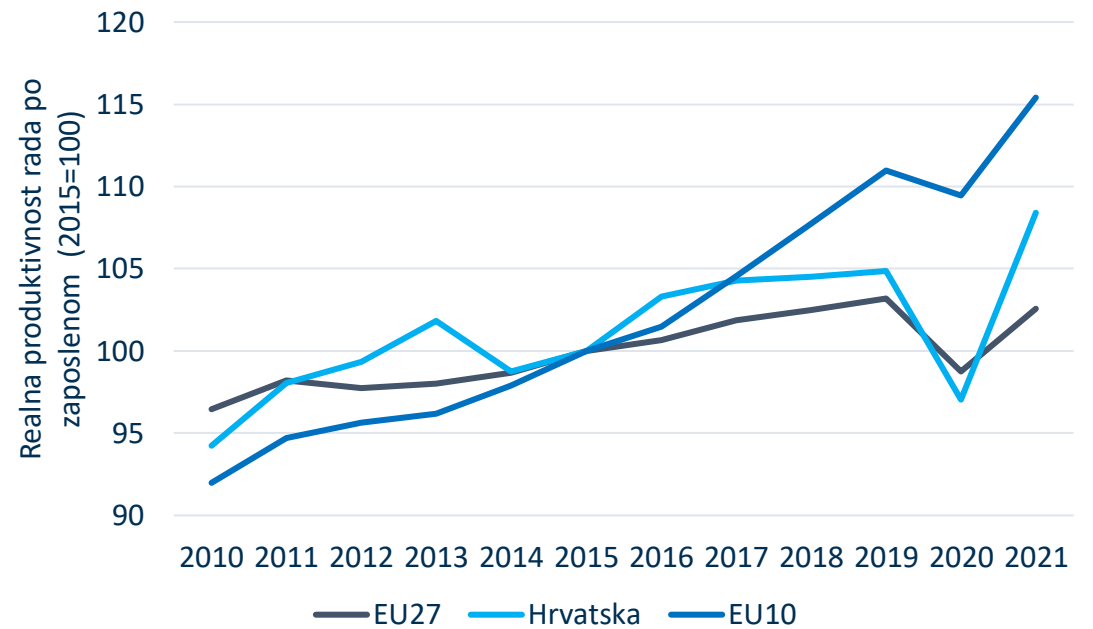

Prosjek 2002. - 2008.

... niske produktivnosti rada i njezinog sporog rasta

Izvor: Eurostat

AmCham poslovni ručak
Globalni trendovi u ulaganjima – gdje je Hrvatska

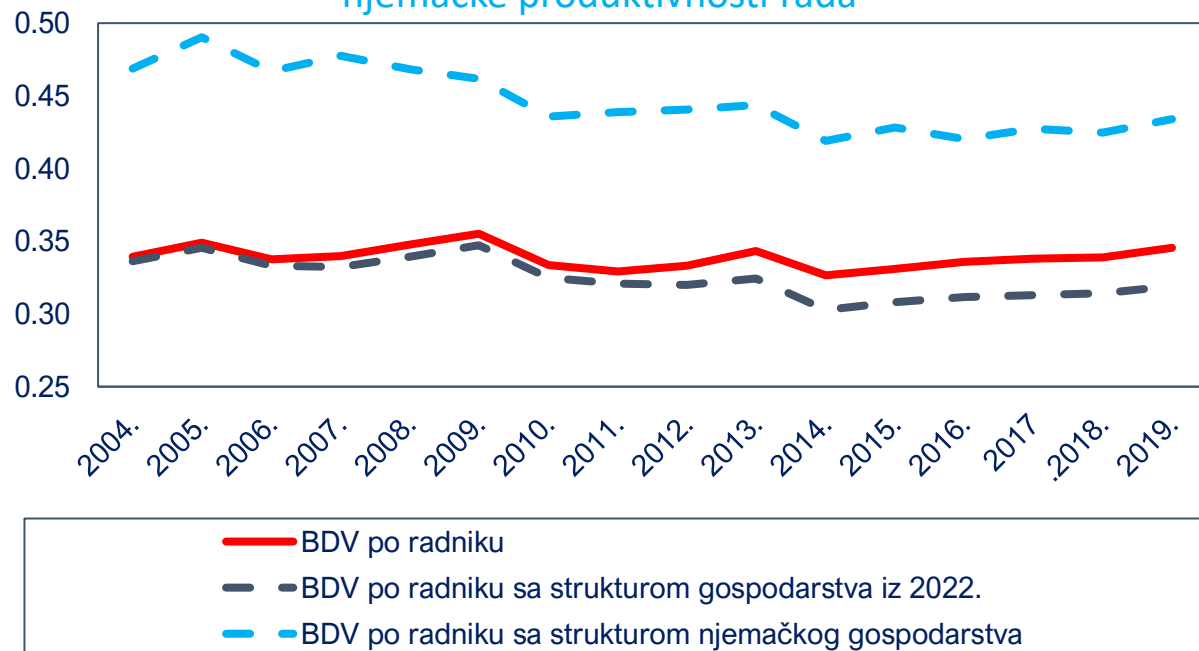

Pozadina niske produktivnosti

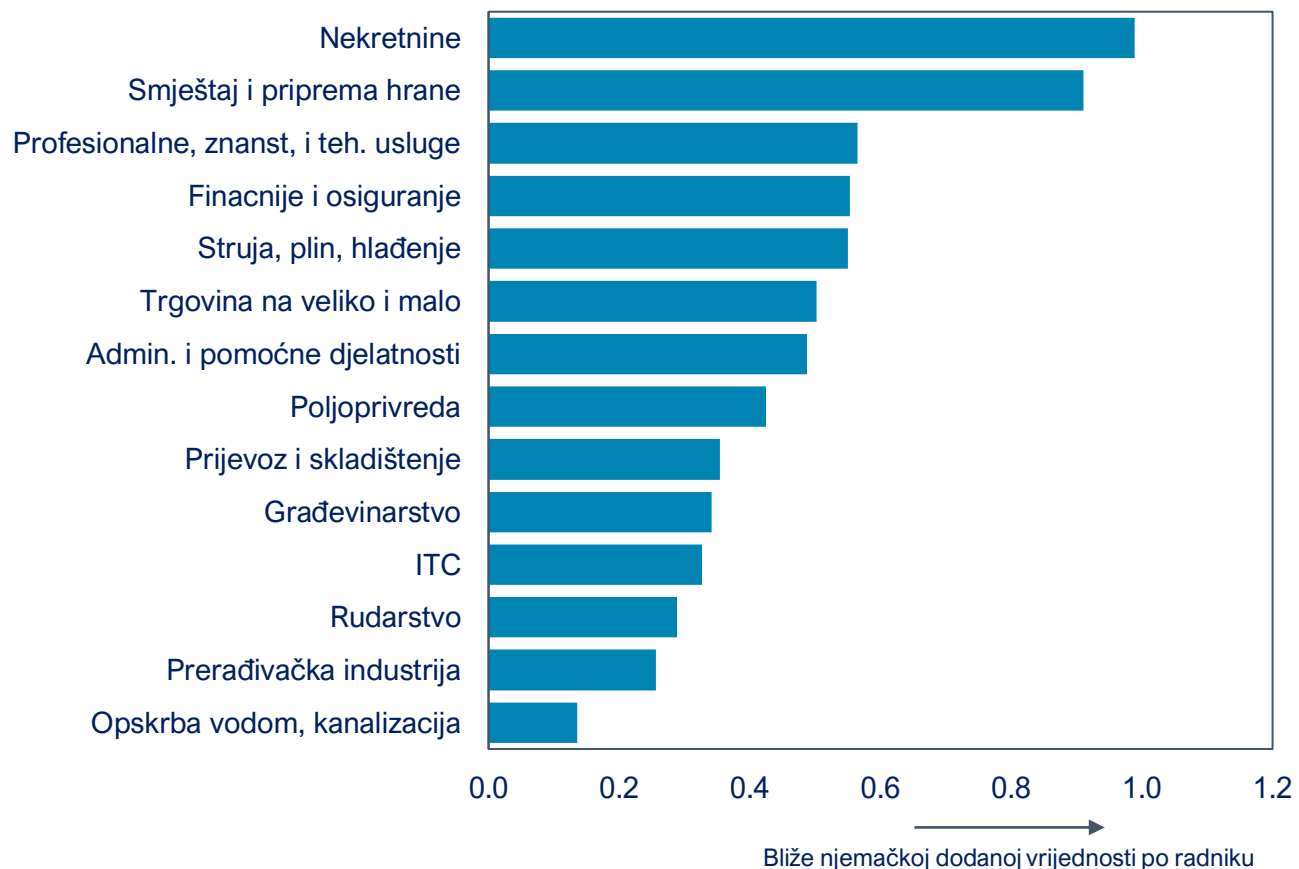
Struktura hrvatskog gospodarstva objašnjava tek mali dio zaostajanja u produktivnosti

Jaz produktivnosti rada, 2002.-19., postotak agregatne njemačke produktivnosti rada

- Jaz produktivnosti u odnosu na Njemačku odražava prvenstveno razlike unutar sektora, a ne strukturu gospodarstva.
- Čak i uz jednaku strukturu gospodarstva kao Njemačka, Hrvatska je i dalje oko 55% manje produktivna.
- Strukturna promjena kroz godine ipak polako podiže agregatnu produktivnost.

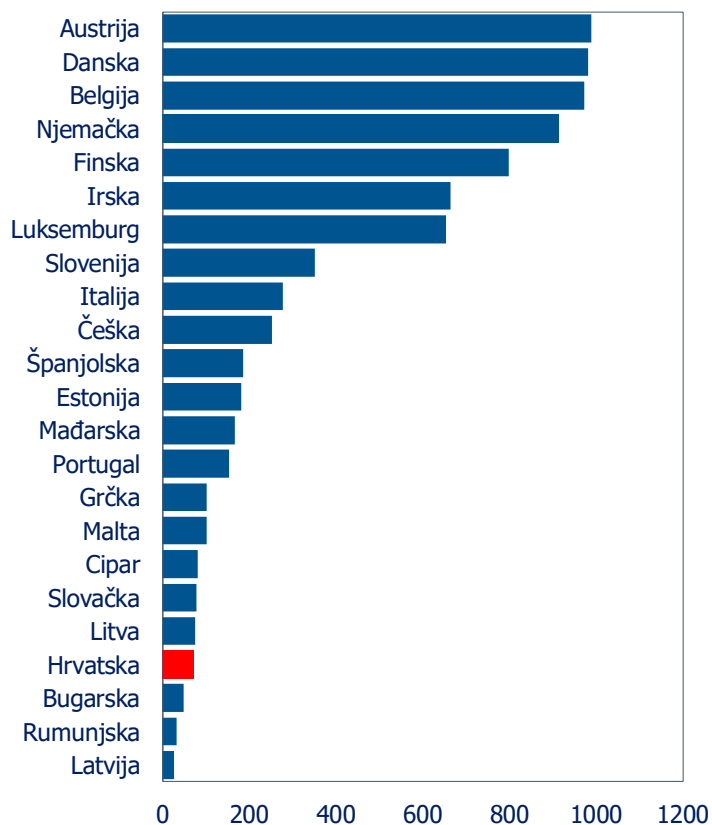
Veliko zaostajanje u produktivnosti u pojedinim sektorima, posebice prerađivačkoj industriji

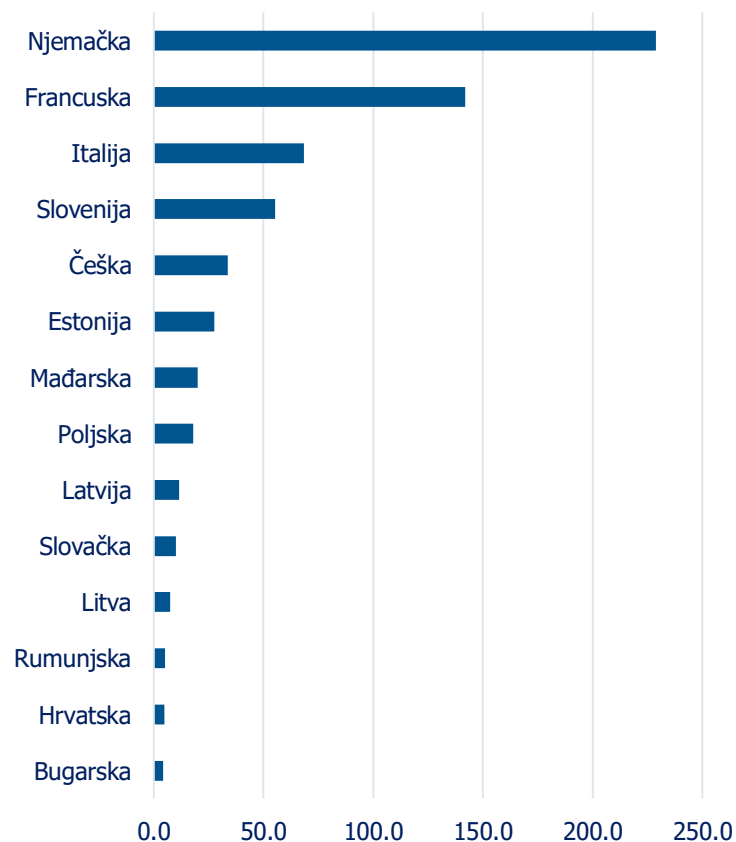
Prerađivačka industrija	2007-2011	2012-2016	2017-2019
Hrana, pića i duhan	0.550	0.582	0.546
Tekstil, odjeća i koža	0.219	0.194	0.181
Drvo i proizvodi od drva	0.266	0.281	0.340
Papir i proizvodi od papira	0.302	0.278	0.292
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0.447	0.377	0.414
Koks i rafinirani naftni proizvodi	0.464	0.744	0.692
Kemikalije i kemijski proizvodi	0.324	0.309	0.287
Osnovni farmaceutski proizvodi i pripravci	0.209	0.268	0.239
Guma i proizvodi od plastike	0.268	0.293	0.302
Ostali nemetalni mineralni proizvodi	0.459	0.381	0.375
Metali	0.363	0.368	0.450
Gotovi metalni proizvodi	0.290	0.301	0.324
Računala te elektronički i optički proizvodi	0.714	0.486	0.503
Električna oprema	0.476	0.357	0.378
Strojevi i oprema	0.208	0.205	0.214
Motorna vozila, prikolice i poluprikolice	0.092	0.054	0.111
Ostala prijevozna sredstva	0.136	0.064	0.038
Ostala prerađivačka industrija	0.158	0.161	0.206
Popravak i instaliranje strojeva i opreme	0.197	0.296	0.356

Privatni sektor u Hrvatskoj ulaže malo u R&D u odnosu na ostatak EU

Rashodi na R&D po glavi stanovnika
(EUR)

Prijave patenata, na milijun stanovnika

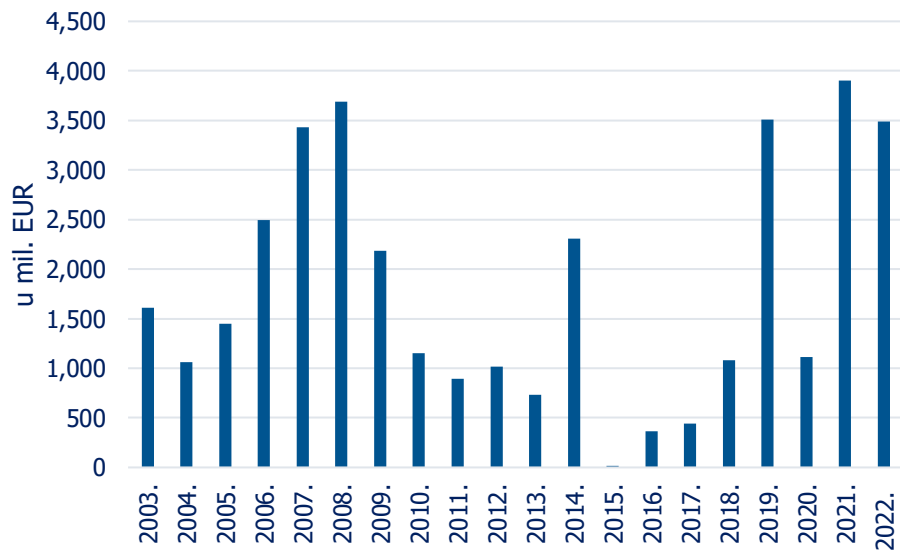
- Niska produktivnost odražava nedovoljna ulaganja u R&D te nedovoljno usvajanje tehnologija i inovacija
- Poduzeća u Hrvatskoj ulažu samo 72 eura po stanovniku – manje od 10 posto ulaganj u Njemačkoj i manje od većine usporedivih zemalja
- Prijava patenata na milijun stanovnika u Hrvatskoj je druga najniža u EU (2017.).
- Niska produktivnost također odražava zahtjevno poslovno okruženje te zaostajanje u međusaeskim i organizacijskim praksama.

FDI i produktivnost

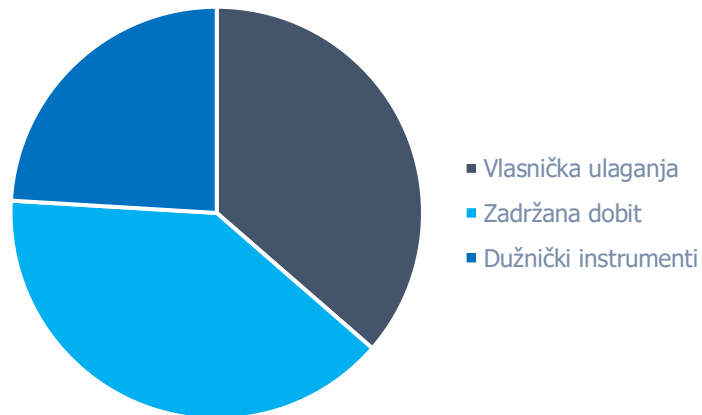

Razmjerno visoka inozemna ulaganja u Hrvatsku tijekom godina, no uz suboptimalnu strukturu

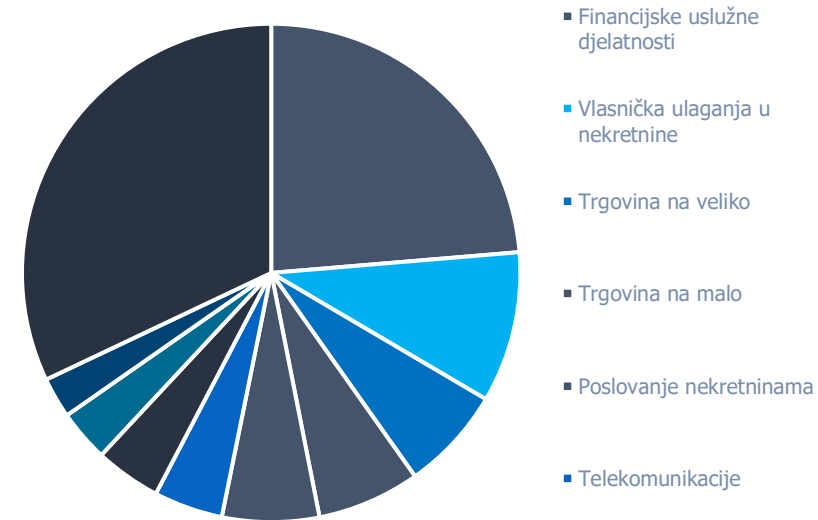
FDI u Hrvatsku

Vrste FDI-a

Struktura FDI-a

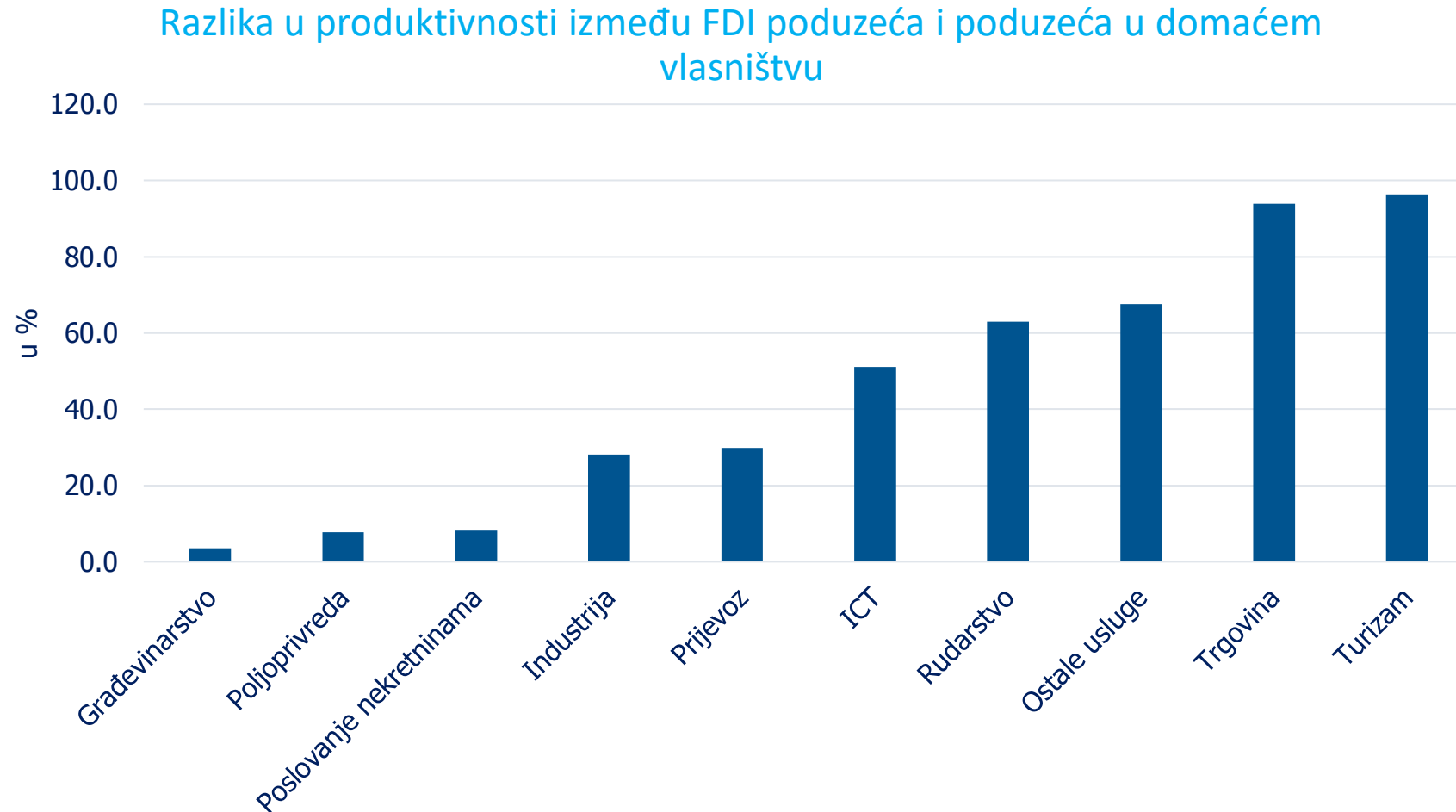
Utjecaj FDI-a na gospodarstvo

Udio FDI poduzeća u ukupnoj zaopslenosti, izvozu, dodanoj vrijednosti i investicijama u 2019., u %

	Ukupno	Industrija	ICT	Trgovina	Prijevoz	Građevinarstvo	Turizam	Poljoprivreda	Poslovanje nekretninama	Ostalo
Zaposlenost	22	29	41	30	13	5	26	3	9	14
Izvoz	46	56	55	47	23	13	53	12	39	29
Dodana vrijednost	32	40	60	40	20	9	37	0	7	14
Investicije	28	42	72	46	4	18	40	1	6	10

- FDI poduzeća generiraju trećinu BDP-a, gotovo 50 posto izvoza i zapošljavaju oko četvrtine zaposlenih
- Istraživanja pokazuju da FDI poduzeća imaju pozitivan učinak na produktivnost zemlje primateljice, pri čemu je učinak najveći na samo FDI poduzeće i njegove dobavljače, a manje izražen na konkurente.
- Osnovni transmisijski kanali uključuju: transfer tehnologije i poslovnih sposobnosti, financijski resursi, zahtjevi kvalitete, ekonomija obujma

Produktivnost FDI poduzeća u Hrvatskoj

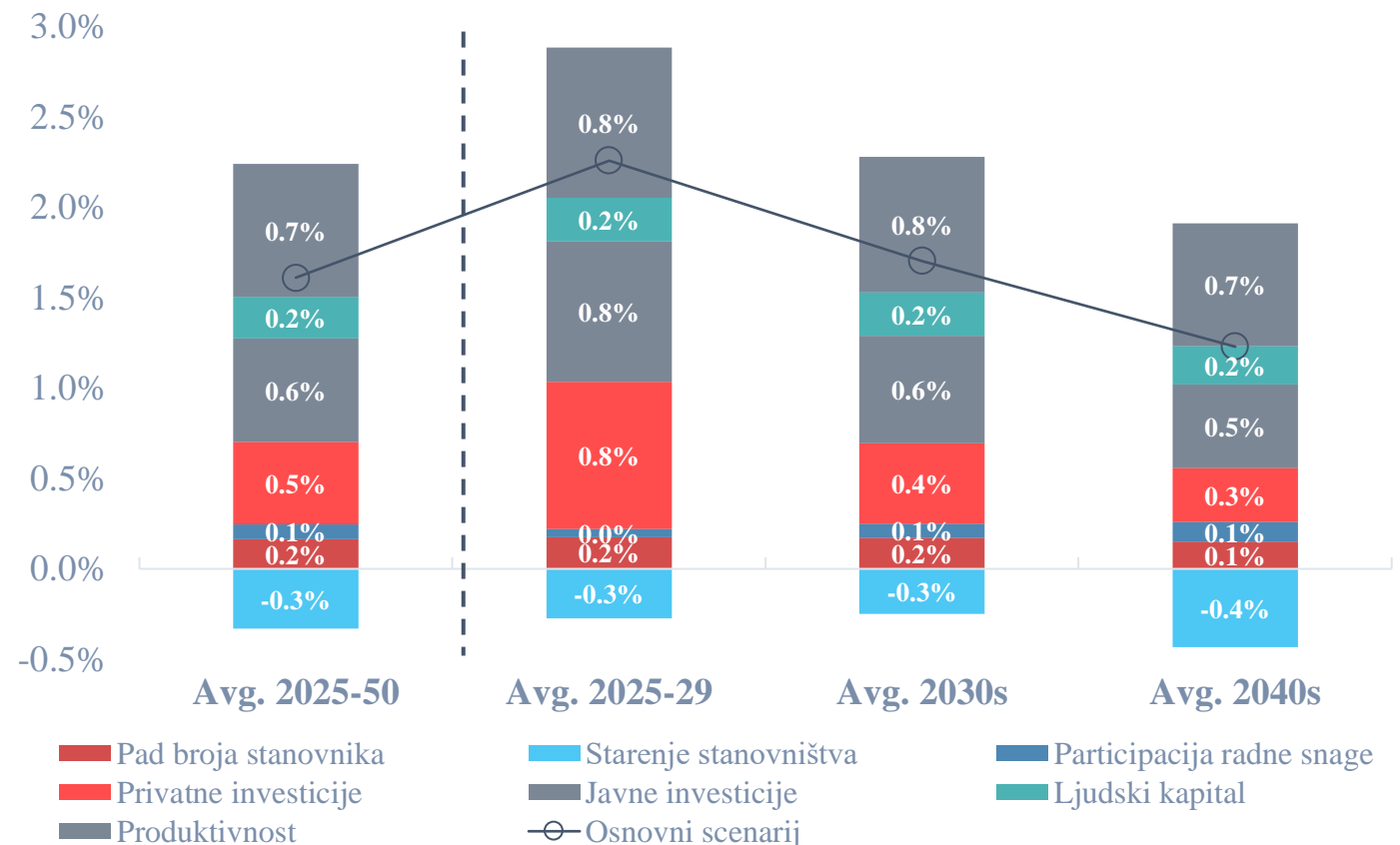

Što donosi budućnost?

Usporavanje rasta nakon 2030. zbog niza strukturnih čimbenika

- Starenje stanovništva, pri čemu će udio stanovništva radne dobi pasti do 2050. na 57%
- Usporavanje investicija nakon 2030.
- Produktivnost koja i danas skromno doprinosi rastu dodatno će usporiti

Doprinosi rastu BDP po glavi stanovnika, postotni bodovi

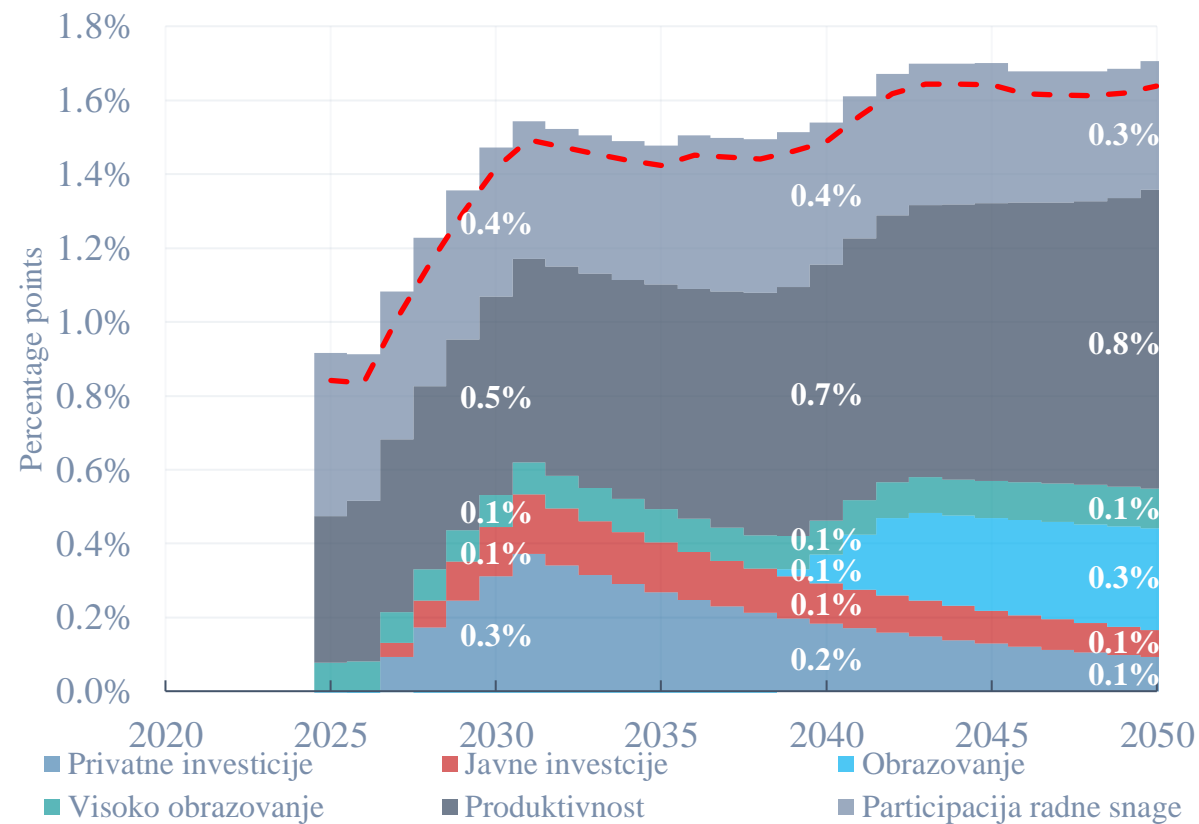
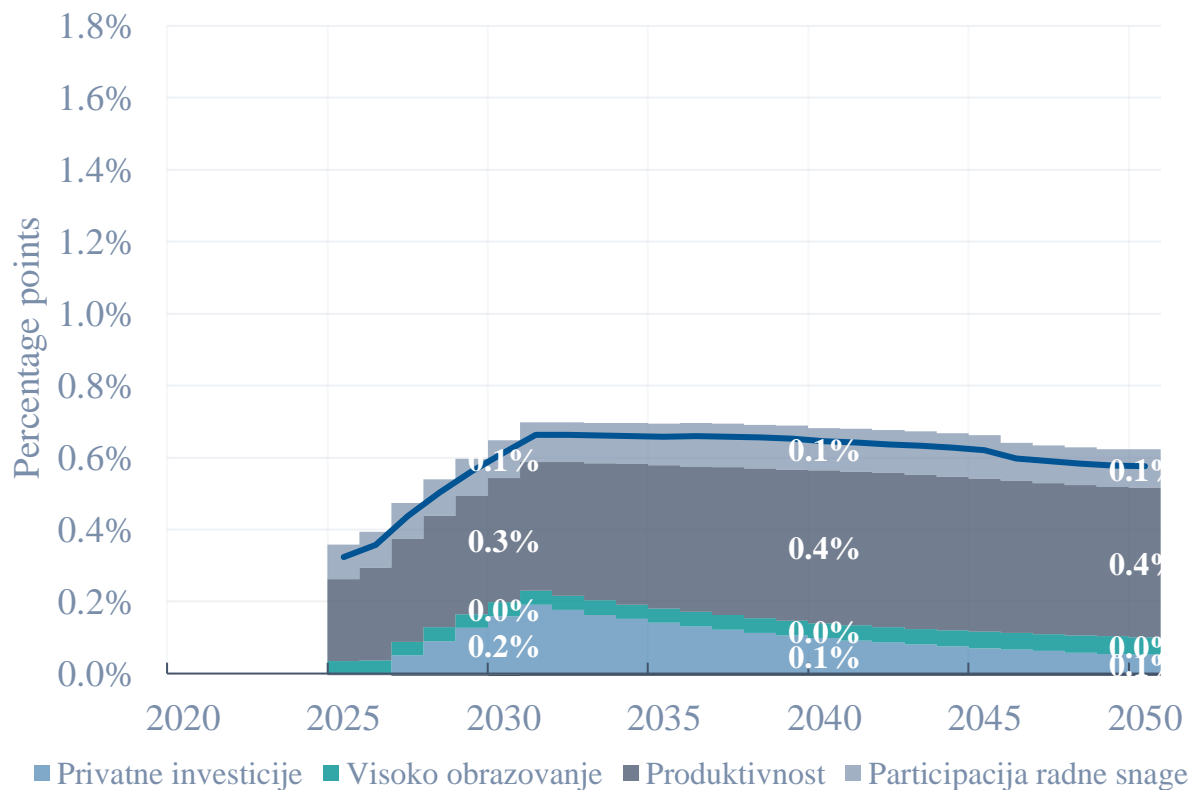

Amcham poslovni ručak
Globalni trendovi u ulaganjima – gdje je Hrvatska

Možemo li bolje?

Koristi od reformi koje ciljaju ključne generatore rasta mogu biti velike, posebice kad je riječ o produktivnosti

” Produktivnost nije sve, ali je u dugom roku gotovo sve.”

— ***Paul Krugman***

AmCham poslovni ručak
Globalni trendovi u ulaganjima – gdje je Hrvatska

Hvala

Josip Funda
jfunda@worldbank.org